

אות נ - שבת פרק כא

משנה א

נוטל אדם את בנו והאבן בידו, ובלבלה והאבן בתוכה. ומטלטלין תרומה
טמאה עם הטהורה ועם החלין. רבי יהודה אומר, אף מעלין את המדמיע
באחד ומאה:

הטהורה ועם החלין, שהם מתרים באכילה
ואינם מקצה, וגם כאן מדבר באפן שאינו
יכול להפריד ביניהם. רבי יהודה אומר, אף
מעלין את המדמיע באחד ומאה - אם
התערבה תרומה בחלין, שהדין הוא שאם יש
בחלין מאה ואחד כנגד התרומה, מוציאים
מהתבואה כשעור התרומה המערבת בה,
והשאר מתר לכל אדם, מתר להוציא שעור
זה בשבת ולהתיר בכך את הכל, ואין זה
נחשב כ'תקון' האסור בשבת, מפני שאנו
מחשיבים זאת כאלו אותה תבואה שהוצאה
היא עצמה התרומה, ואין כאן תקון [אמנם
חכמים חולקים ואוסרים לעשות כן בשבת].

משנתנו עוסקת בדין טלטול דבר מקצה אגב
דבר של הטר:

נוטל אדם את בנו, והאבן בידו - אף שיש
ביד הבן אבן, שהיא מקצה, ובלבלה והאבן
בתוכה - וכן רשאי לטול סל, אף שיש
בתוכו אבן, ובתנאי שיהיו בסל פרות, שאם
לא כן נעשה הסל 'בסיס לדבר האסור',
ובתנאי שפרות אלו הם רכים, שאינו יכול
להשליכם לארץ עם האבן ולחזור ולאוספם,
כיון שבכך יטנפו הפרות. ומטלטלין תרומה
טמאה, שהיא מקצה מחמת שהיא אסורה
באכילה, כשהיא מערבת עם התרומה

משנה ב

האבן שעל פי החבית, מטה על צדה והיא נופלת. היתה בין החביות,
מגביהה ומטה על צדה והיא נופלת. מעות שעל הכר, נוער את הכר והן
נופלות. היתה עליו לשלשת, מקנחה בסמרטוט. היתה של עור, נותנין
עליה מים עד שתכלה:

החביות ולהניחה במקום אחר, ושם מטה על
צדה, והיא נופלת. מעות שמונחות על הכר,
אסור לטלטלן בידים, אלא נוער [מנער] את
הכר, והן נופלות [ובתנאי שנשכחו שם המעות
מערב שבת, אך אם הונחו שם בכונה נעשה
הכר 'בסיס לדבר האסור', ואף אם יוסרו משם
המעות, אסור הכר בטלטול]. היתה עליו

האבן שמונחת על פי החבית, אסור לטלטלה
מחמת שהיא מקצה, ולכן אם רוצה הוא
להוציא יין מהחבית, מטה לחבית על צדה,
והיא - האבן, נופלת. אם היתה חבית זו
עומדת בין החביות, וחושש שאם יטנה על
צדה תפל האבן על חבית אחרת ותשברנה,
מגביהה - רשאי להגביה את החבית מבין

הפריית שָׁל עֹר, וַיֵּשׁ עָלֶיהָ לְכַלּוֹף, נוֹתְנִין עָלֶיהָ מִיָּמַי עַד שֶׁתְּכַלֶּה הַלְשֵׁלֶשֶׁת, כִּינּוֹן שְׁרִית הָעוֹר בְּמִים אֵינָה נֶחֱשֶׁבֶת כְּבוֹס [אֶךְ לְכַבֵּסן בְּמִים מִמֶּשׁ, אֲסוּר].

לְשֵׁלֶשֶׁת - אִם הָיָה עַל הַפֶּר לְכַלּוֹף לַח, כְּמוֹ רֶק אוֹ לַחָה, מְקַנְחָה בְּסִמְרִטוּט, אֶךְ לֹא יִתֵּן מִיָּמַי עַל הַפֶּר, כִּינּוֹן שְׁסֵתָם כֶּר הוּא שֶׁל בְּגָד, וְשְׁרִיתוֹ בְּמִים נֶחֱשֶׁבֶת כְּבוֹס, הָאֲסוּר בְּשֶׁבֶת. הִיתָה

משנה ג

בֵּית שְׂמַאי אוֹמְרִים, מִגְּבִיֵּהִין מִן הַשְּׁלֶחַן עֲצָמוֹת וְקַלְפִּין. וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים, נוֹטֵל אֶת הַטְּבֵלָה כְּלָה וּמִנְעֶרָה. מַעֲבִירִין מִלְּפָנֵי הַשְּׁלֶחַן פְּרוּרִין פְּחוֹת מִבּוֹת וְשַׁעַר שֶׁל אֶפּוֹנִין וְשַׁעַר שֶׁל עֲדָשִׁים, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מֵאֲכַל בְּהֵמָה. סְפּוּג, אִם יֵשׁ לוֹ עוֹר בֵּית אַחִיזָה, מְקַנְחִין בּוֹ, וְאִם לֹא, אֵין מְקַנְחִין בּוֹ. (וְחֻכְמִים אוֹמְרִים) בֵּין כֶּךָּ וּבֵין כֶּךָּ, נֹטֵל בְּשֶׁבֶת, וְאֵינוֹ מְקַבֵּל טְמָאָה

אֵלוֹ הוּא מֵאֲכַל בְּהֵמָה, וּמַחֲמַת כֵּן אֵינוֹ מְקַצָּה.

סְפּוּג, אִם יֵשׁ לוֹ עוֹר בֵּית אַחִיזָה - בֵּית אַחִיזָה עֲשׂוּי מְעוֹר, מְקַנְחִין בּוֹ, כִּינּוֹן שֶׁיִּכּוֹל לְאַחֵז בּוֹ לְלֹא חֲשֵׁשׁ סְחִיטָה, וְאִם לֹא - אִם אֵין לוֹ בֵּית אַחִיזָה מְעוֹר, אֲלֹא צְרִיךְ לְאַחֵז בְּסְפּוּג עֲצָמוֹ כְּדֵי לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ, אֵין מְקַנְחִין בּוֹ, כִּינּוֹן שֶׁבּוֹדָאֵי יָבֵא לְיַדֵּי סְחִיטָה. (וְחֻכְמִים אוֹמְרִים) בֵּין כֶּךָּ וּבֵין כֶּךָּ - בֵּין אִם יֵשׁ לוֹ בֵּית אַחִיזָה מְעוֹר, וּבֵין אִם אֵין לוֹ, נֹטֵל בְּשֶׁבֶת - מוֹתֵר לְטַלְטְלוֹ בְּשֶׁבֶת כְּשֶׁאֵינוֹ רֵטֵב וְאֵין בּוֹ חֲשֵׁשׁ סְחִיטָה, כִּינּוֹן שֶׁיֵּשׁ לוֹ שֵׁם כְּלִי, וְאֵינוֹ מְקַבֵּל טְמָאָה, כִּינּוֹן שֶׁאֵינוֹ עֲשׂוּי מֵאֶחָד הַמֵּינִים שֶׁמְקַבְּלִים טְמָאָה [שֶׁהֵם: עֵץ, בְּגָד, שֶׁק וּמַתְּכָת].

בֵּית שְׂמַאי אוֹמְרִים, מִגְּבִיֵּהִין בְּשֶׁבֶת מִן הַשְּׁלֶחַן עֲצָמוֹת וְקַלְפִּין שֶׁנִּשְׁאָרוּ עֲלֵיוֹ לְאַחַר הַסְּעֵדָה, וְאֵינָם נֶחֱשָׁבִים מְקַצָּה, לְפִי שֶׁהֵם רְאוּיִים לְמֵאֲכַל בְּהֵמָה, אֶךְ שֶׁאֵינָם רְאוּיִים לְמֵאֲכַל אָדָם. וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים, נוֹטֵל אֶת הַטְּבֵלָה כְּלָה, כְּלוֹמֵר אֶת לִוַּח הַשְּׁלֶחַן הַמוֹנַח עַל רִגְלֵי הַשְּׁלֶחַן, וּמִנְעֶרָה, אֲבָל לֹא יִטֵּל בְּיָדִים אֶת הָעֲצָמוֹת וְכַדוּמָה [וּבִגְמָרָא מְבַאֵר שֶׁיֵּשׁ לְהַפּוֹךְ אֶת הַגִּירְסָא, שֶׁבֵּית הַלֵּל מִתִּירִים לְטוֹל בְּיָדִים, וּבֵית שְׂמַאי אוֹסְרִים]. מַעֲבִירִין מִלְּפָנֵי [מֵעַל גְּבִי] הַשְּׁלֶחַן פְּרוּרִין אֶפְלוֹ פְּחוֹת מִבּוֹת, וְשַׁעַר שֶׁל אֶפּוֹנִין וְשַׁעַר שֶׁל עֲדָשִׁים - תְּרַמְלִים שֶׁל קִטְנִיּוֹת אֵלוֹ, מִפְּנֵי שֶׁכֵּל אֶחָד מִשְּׁלֶשֶׁת דְּבָרִים

